

Sodelovanje Citroen - Iskra - Tomos

Francosko podjetje »Citroen« bo prispevalo za mešano podjetje »Cimos« 49 odstotkov začetnega kapitala

PARIZ, marca. »Bistveni pomen sporazuma, ki smo ga sklenili s »Citroenom«, je v tem, da se bomo s tem korakom vključili v evropsko avtomobilsko industrijo. Mislimo, da je to nujno potrebno, če hočemo dvigniti našo tehnologijo na evropsko raven,« je izjavil v pogovoru za »Delo« generalni direktor »Tomosa« Branko Hočevar. V pogovoru je sodeloval tudi generalni direktor »Iskre« Vladimir Logar. »Tomos« in »Iskra« sta namreč 15. t. m. v Parizu podpisala s »Citroenom« pogodbo o skupnem vlaganju v mešano francosko-jugoslovansko družbo »Cimos«, podjetje za proizvodnjo avtomobilov in delov.

Podjetje »Cimos«, ki bo imelo sedež v Kopru, obrate pa v Novi Gorici, Senožečah in Buzetu, ima začetni kapital 60 milijonov frankov: 51 odstotkov tega kapitala sta prispevala »Tomos« in »Iskra« (razmerje med njima je 60:40), 49 odstotkov pa »Citroen«. V ta »Citroenov« delež se bo verjetno vključil tudi kapital mednarodne korporacije za investicije v Jugoslaviji, ko bo preskrbela tudi dodatne finančne kredite, ki jih bo potrebovalo novo podjetje.

»Cimos je plod sodelovanja med »Tomosom« in »Citroenom«. Kakšni so dosedajni rezultati tega sodelovanja?« smo vprašali direktorja »Tomosa« Branka Hočevarja.

»V sodelovanju s »Citroenom« smo doslej organizirali v naših obratih proizvodnjo avtomobilskih delov za potrebe te francoske tovarne in pa proizvodnjo »Citroenovih« vozil za potrebe jugoslovanskega trga. V tej proizvodnji »Tomos« in njegovi kooperanti sodelujejo že s precejšnjim deležem.«

»Kolikšen je ta delež?«

»Pri malih »Citroenovih« avtomobilih, se pravi, spačku in amiju, je jugoslovanski delež že večji od 30 odstotkov vrednosti vozila.«

»Ali lahko rezultate tega sodelovanja ilustrirate z nekaj številkami?«

»Lani je prišlo iz naše tovarne 9.000 »Citroenovih« vozil, razen tega pa smo izvozili za približno 15 milijonov francoskih frankov avtomobilskih delov.«

»Pogodba, ki ste jo sklenili s »Citroenom«, predvideva precejšnjo razširitev tega programa?«

»Absolutno. V skladu s tem sporazumom bomo postavili na noge specializirano in organizirano zaključeno tovarno za avtomobile in avtomobilске dele. Avtomobilski del proiz-

(Dalje na 6. strani)

Na pravi poti

»Izbrali smo pravo pot, ko smo se odločili za elektronsko tehniko pri naročilu tranzitnih tel. central«, je dejal gen. direktor združenih PTT podjetij Jugoslavije Prvoslav Vasiljevič

Kranj, 17. marca — Ob navzočnosti gen. direktorja združenih PTT podjetij Jugoslavije — Prvoslava Vasiljeviča, gen. direktorja PTT podjetij Slovenije Jožeta Gerbeca, preds. UO skupnosti jug. PTT podjetij Franceta Skrjanca, predsednika kranjske obč. skupščine Slavka Zalokarja, sekretarja komiteja obč. konference ZK Kranj Franceta Roglja, gl. direktorja kranjske tovarne Jožeta Hujsa in njegovih sodelavcev, je potekal iskren in ploden razgovor o modernizaciji telefonskega omrežja v Jugoslaviji. Ker je denar zagotovljen je glavna naloga v tem, da proizvajalci pravočasno pripravijo vse potrebno, da roki ne bodo podaljšani, kajti s sedanjimi

zmogljivostmi je moč zdržati le do leta 1974.

Gl. direktor kranjske tovarne Jože Hujs je navzočim pojasnil, da vse priprave potekajo po predvidenih načrtih. Zatem so si gostje ogledali novi film o Iskri ter proizvodne obrate v kranjski tovarni, kasneje pa tudi Iskrin oddelek ATN na Blejski Dobravi. Ob koncu je generalni direktor PTT podjetij Jugoslavije Prvoslav Vasiljevič med drugim dejal: »Odločitev, da v tranzitnih tel. centralah uvedemo elektronsko tehniko je ponekod povzročila precej hrupa, razburjenje pa se je poglobilo ker so se tudi v drugih evropskih državah odločili za elektronsko telefonijo. Izbrali smo, čeprav prvi, pravo pot!«

Obisk gen. direktorja združenih PTT podjetij Jugoslavije Prvoslava Vasiljeviča in njegova izjava, da je razvoj v svetu sprejel elektronsko tehniko v telefoniji kot nekaj nujnega v današnjem času, je razblijal še zadnje dvome o pravilnosti odločitve, da se v Jugoslaviji čimprej uvede v tranzitne tel. centrale elektronsko tehniko. Razgovori so bili iskreni in plodni, priprave na proizvodnjo pa potekajo brez zastojev

(Dalje na 6. strani)

Druga konferenca ZSJ

V Beogradu je bila 21. in 22. marca II. konferenca Zveze sindikatov Jugoslavije, na kateri je okrog 400 delegatov iz vse države razpravljalo o vlogi sindikata v samoupravnem, družbeno-političnem in gospodarskem dogajanju pri nas.

Predsednik sveta ZSJ Dušan Petrovič-Sane je ob tej priložnosti najprej prečital delegatom pozdravno pismo predsednika republike, v katerem med drugim pravi:

»Zlasti je pomembno, da vaša organizacija nenehno deluje in da kar največ prispeva k uresničevanju ustavnih dopolnil, zlasti XXI., XXII. in XXXIII. Pri tem bi se morali sindikati posebej zavzemati za ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela, za socialno stabilnost in varnost delavcev ter njihovo pravico, da razpolagajo z dohodkom v celoti. Se nadalje je treba računati na odpor tehnokratizma, birokratizma in odtujenih centrov gospodarske in družbene moči ter se jim odločno postaviti po robu.

Vaša prizadevanja v boju proti neupravičenim socialnim razlikam, za zagotovitev večjega števila zaposlenih, za stabilnost življenjskih stroškov in varnost delavcev, da pravočasno prejemajo zaslužene osebne dohodke, morajo podpreti vsi dejavniki naše družbe.

Zato je tudi za sindikate odločilnega pomena dosledno uresničevanje stabilizacijske politike ter akcijskega programa druge konference ZKJ. Prepričan sem, da bo vaša konferenca pomagala utrditi družbeno vlogo sindikatov tudi v razvoju socialističnega samoupravljanja.«

O pomembnejših ugotovitvah in zaključkih II. konference ZSJ bom še poročali.

»Aparati« Ljubljana

Uspešna proizvodnja v februarju

V mesecu februarju smo uspeli skoraj v celoti nadoknaditi zaostanke iz januarja. Zato je bil mesečni dinamični načrt za skupno proizvodnjo uspešno presežen. Mesečni kazalnik izpolnitve je 109,83. Od tega smo dosegli obseg za domače tržišče s kazalnikom 99,92, načrt proizvodnje za izvoz pa s kazalnikom 170,89. Kumulativni načrt proizvodnje s tem ni bil dosežen v celoti, saj smo izpolnili le 97,4 % naših nalog za prva dva meseca letošnjega leta. Tudi v kumulativni je bil dosežen boljši uspeh pri proizvodnji za izvoz, kjer je bil

kazalnik 126,43, medtem ko smo za potrebe jugoslovanskega trga izpolnili le 93,11 % predvidene vrednosti.

Tudi po posameznih skupinah izdelkov še vedno ugotavljamo zelo neenakomerno izpolnjevanje načrta. Posebno zaostajamo pri proizvodnji industrijskih elektronskih naprav za domače tržišče, kazalnika v tej skupini pa odločilno vplivata na celotno realizacijo v negativnem smislu.

Pri takšnem obsegu proizvodnje pa so izredno pozitivni uspehi v primerjavi s proizvodnjo v prvih dveh mesecih preteklega leta. Tako smo proizvodnjo je narasla za obdobje januar-februar 1972 naredili za 27,24 % več kot v istem obdobju lanskega leta. Tudi na posameznega člana delovnega kolektiva je opravljeno v tem obdobju za 19,22 % več, računano po finančni vrednosti. Ker pa je proizvodni načrt po strukturi v obeh obdobjih dokaj podoben, lahko slednji kazalnik vzamemo tudi kot kazalnik povečane produktivnosti dela. Uspeh — gledan s tega zornega kota pa je vsekakor izreden in zasluži delovni kolektiv tovarne električnih aparatov prav vse priznanje, čeprav dinamičnega načrta v kumulativni sicer še nismo uspeli doseči v celoti. Pri našem nadaljnjem delu bomo morali zato posvetiti vso skrb prav skupinam naših izdelkov, kjer trenutno še zaostajamo. Z ene

(Dalje na 6. strani)

Razprava Jožeta Čebele

na III. Kongresu sindikata industrije in rudarstva Jugoslavije

Na III kongresu sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije sta Iskra zastopala predsednik SO ZP Jože Čebela in Božo Tribušon (Avtoelektrika). Danes objavljamo razpravo Jožeta Čebele na kongresu.

V svojih izvajanjih se bom le bežno dotaknil problemov, ki dnevno obdajajo sleherne člana našega najštevilnejšega sindikata. Izhajam iz delovnega kolektiva ZP ISKRA KRANJ — kolektiva, ki pri 18.000 zaposlenih spremlja in doživlja uspehe in spodsrljaže, ki so v naši družbi tekoče prisotni.

V načelu se strinjam z materiali, ki so kongresu po tej temi prezentirani, ne morem pa mimo nekaterih detajlov, ki so nekonkretni in nam po svoji vsebini ne zagotavljajo, da bomo probleme reševali učinkovito. Na splošno menim, da je celotno gradiivo obdelano in izhaja iz položaja širših delovnih množic, ni pa programa s sistemskimi rešitvami, ki bi naši družbi omogočile izhod iz nastale gospodarske situacije. Naj navedem: posamezne gospodarske panoge in delovne organizacije prihajajo čisto v težak položaj — znaki depresije pa se pojavljajo že dosti prej. Pristojni organi sprejmejo ustrezne ukrepe zelo pozno, tako da nastopijo v gospodarskih organizacijah težke posledice. Ti organi bi vsekakor morali pravočasno in na osnovi ustreznih strokovnih analiz ukrepati. Ko se sprejmejo ukrepi pa ti niso sistemski ampak restriktivni in imajo zelo različne posledice. Poleg tega se pri takih ukrepih, ki so včasih nujni na situacijo ne sprejmejo programi, ki bi določali prehod na določeno sistemsko, zlasti selektivno politiko. Konkretno navajam primer zamrzovanja cen, kjer je bila zamrznitev sprejeta pred koncem leta 1971, programi sistemskih rešitev pa še sedaj niso sprejeti. S tem se je mnogo delovnih organizacij znašlo v težkem položaju in nevarnost porajanja političnih konfliktov je prisotna.

Osnovne organizacije sindikata imajo v tem primeru pri svojem delu težaven položaj. Delovanje gospodarskih organizacij je odvisno od ukrepov, ki jih sprejemajo zunanjji činitelji. V kongresnem materialu bi morala biti sprejeta stališča, ki nalagajo republiškim in državnim organom, da skrbijo za sprejemanje takih ukrepov, ki bodo zagotavljali ob dobrem gospodarjenju delovnih organizacij in ustreznem prestrukturiranju, enostavno in razširjeno reprodukcijo. Zaradi neurejenih tržnih pogojev, predvsem pa zaradi nelikvidnosti so težave v naših podjetjih iz dneva v dan večje. V delovnih organizacijah v Sloveniji ugotavljamo značilno zapiranje v republiške ali

celo regionalne gospodarske kroge. Ob priliki sprejema ustavnih amandmajev se je zlasti poudarjalo in predočevalo delavskemu razredu, kako se moramo vsi boriti za realizacijo enotnosti jugoslovanskega trga.

Mislím, da je dolžnost vseh nas delavcev v Jugoslaviji, da pred vse strukture v podjetjih in izven njih postavimo z vso odgovornostjo, da se realizira medsebojno gospodarsko sodelovanje. Delavski razred Jugoslavije se dobro zaveda, da je njegov gospodarski vzpon in njegov dvig standarda le v delovanju celotnega jugoslovanskega gospodarskega prostora. Zapiranje v posamezne kroge gre tako na škodo delavskega razreda pa naj si bo v zaprtem krogu rešil ali na vsem jugoslovanskem prostoru.

Pri realizaciji ustavnih amandmajev, ki se nanašajo na področje delitve OD pa menim, da se mora celotna politika delitve dohodka in osebnega dohodka odvijati na osnovah družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Pri tem pa mora biti zaščitena akumulacija gospodarstva, stimulacija nagrajevanja in socialna komponenta. Ne soglašam s citatom v materialih, kjer se predlaga da kongres ne sprejme prakse, da se z družbenimi dejavniki zunaj temeljnih organizacij združenega dela omejuje pravica in dolžnost delovnih ljudi, da samostojno odločajo o delitvi dohodka. Soglašam, da je to ustavna pravica zaposlenih, toda če se družbeno dogovorimo in med delovnimi kolektivi samoupravno sporazumemo, ne more priti do kršenja ustavnih določil. Ne morem si predstavljati, da bomo zmanjšali socialno diferenciacijo med zaposlenimi brez splošnih družbeno dogovorjenih regulativov na področju celotne SFRJ. Ne povzročajo ekscesov v industriji in rudarstvu SFRJ prejemki izrednega delovnega razmerja, ampak je vir bogatenja nekaterih poedincev iz naslova ostalih dohodkov, kjer v naši družbi nismo našli ustreznih instrumentov za obdavčitev le-teh.

V Sloveniji smo po vprašanju samoupravnega sporazumevanja dosegli gotov napredek. Res je to proces, ki nam tekom izvajanja ponazarja gotove uspehe s tem pa tudi slabosti. V delovnih kolektivih naših dejavnosti ne soglašamo s tem, da imajo nekatere družbene organizacije privilegirani ali monopolni položaj in kjer je delitev po delu več ali manj fraza.

Tudi v večini naših kolektivov iz naslova primarne delit-

ve ne moremo biti zadovoljni. To menim, da je sistemsko vprašanje, ki še zdaleč ni rešeno in zato v industriji ne moremo povsem govoriti o nagrajevanju po delu. Pogosti so očitki delavcev za kaj je vprašljivo izplačilo njihovih osebnih dohodkov vključ njihovemu intenzivnem delu, ko po drugi strani delavci nekaterih negospodarskih organizacij tega problema sploh ne poznajo. V bodoče bi morali vso skrb posvetiti pri dopolnjevanju samoupravnih sporazumov in vsklajevanju raznih panog gospodarskih in negospodarskih dejavnosti.

Gospodarske organizacije v raznih panogah imajo zelo različni položaj in to po krivdi ekonomske politike, kar močno vpliva na dohodek in s tem na osebni dohodek. Mislím, da bi se morali boriti za realizacijo ustavnega načela tudi v sindikatih, da so na enotnem jugoslovanskem trgu delovni ljudi in organizacije združene dela enakopravni pri opravljanju dejavnosti in pri pridobivanju dohodka na podlagi delovanja tržnih zakonitosti in družbenega usmerjanja gospodarstva ter razvoja družbe na osnovah samoupravljanja.

ISKRA — tovarna industrijske opreme Lesce

Aktualni in pereči problemi

Kot smo poročali se je z novim letom pripojila k Iskri tovarna industrijske opreme (TIO) Lesce. Direktorju Marjanu Luxu, dipl. ing. je uredništvo stavilo nekaj vprašanj. Odgovore objavljamo v celoti.

Najbolj aktualni problemi?

Naš poslovni program je rezultat desetletnih naporov nuditi domači industriji (o kateri je vedno govora, da dela s preprostimi tehnološkimi pripomočki) domače elemente za ceno avtomatizacijo s področja industrijske pnevmatike in hidravlike. Uspešno je razviti in izdelati kvalitetne in konkurenčne komponente s tega področja. Tovarna se je uspešno uveljavila ter izpodriva tujo konkurenco in širi prodajo na dosedaj še neobdelana področja, ki jih je pri nas še brez števila.

Splošni gospodarski pogoji pa v zadnjih obdobjih postavljajo vse te naše dolgotrajne namene in načrte pred vprašanje: kako, in — ali sploh bomo poslovali jutri?

Da bi se izognili težki nelikvidnosti, ki nas je prizadela v zadnjih mesecih, nam svetujejo, naj poslušamo samo z »dobrimi« kupci. Če storimo to na domačem tržišču, moramo za 90% zmanjšati poslovanje, analogno zmanjšati kader, ki se je pravkar po dolgih letih uveljavil na tem področju, v drugih besedah zapreti dobro poslujočo tovarno, kajti le približno 10% domačih kup-

»Avtomatika« Ljubljana

Teden dni kolektivnega dopusta

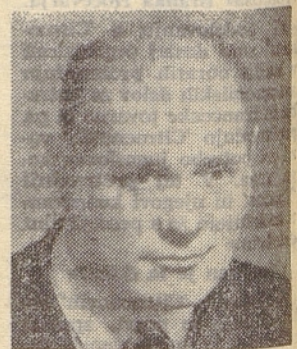
Dogajanja v našem gospodarstvu ob splošni nelikvidnosti, ukrepili za stabilizacijo in drugih posegih, dan za dnem prinašajo nove probleme in težave, ki ne prizanašajo tudi organizacijam ZP Iskra. Med tistimi, katerih je sedanjí položaj najbolj prizadel, se je te dni znašla tudi tovarna za elektroniko in avtomatiko. Znašla se je v položaju, ko zaradi pomanjkanja likvidnih sredstev ni bilo mogoče s carine pravočasno dvigniti najnujnejšega reprodukcijskega materiala. Upravni odbor tovarne je na svoji seji proučil nastali položaj in sklenil v času od 20.—25. marca zaradi pomanjkanja materiala celotno tovarno zapreti, delovni kolektiv pa za teden dni poslati na kolektivni dopust.

Vsa prizadevanja odgovornih činiteljev gredo zdaj za tem, da bi tovarna čimprej prišla do potrebnih sredstev in s tem do materiala, kar bi omogočilo nadaljnjo proizvodnjo, kajti sicer se bo kolektiv »Avtomatika« znašel v še težjih pogojih.

Seja poslovnega odbora

LJUBLJANA, 21. MARCA. — Na današnji seji Poslovnega odbora ZP Iskra so obširno razpravljali o predlogu gospodarskega načrta ZP za l. 1972. Po obrazložitvah predsednika PO Vladimira Logarja in izvajanjih Sveta Kobala o novih ukrepih v naši ekonomski politiki, je poslovni odbor široko razpravljal o posameznih postavkah v predlogu gospodarskega načrta, vendar o tem več prihodnjic.

odmev je, če se bomo sami s svojimi silami angažirali v ta namen. Od nas samih bo odvisno, koliko in kdaj se bo poznal vpliv ISKRE.

Direktor tovarne industrijske opreme — Marjan Luxa, dipl. ing.

Prvi in najpomembnejši vpliv ISKRE pa bi najbrž lahko bil v tem, da se poskušajo rešiti aktualni problemi našega kolektiva in našega programa, predvsem tisti, ki so analizirani v prvem delu te moje izjave za interno glasilo ZP ISKRA.

Časa ni dosti: ne moremo več redno izplačevati OD, ne redno nabavljati surovin in kooperantskih uslug, torej tudi ne več hitro in pravočasno nuditi izdelke svojim kupcem, vsaj v taki meri ne, kot bi to lahko in kot bi to želeli.

cev je takomenovanih »dobrih« (namreč, ki plačajo naše usluge v 90 dneh). Da ne bi bilo potrebno zmanjšati obsega poslovanja, nam svetujejo, naj se preorientiramo pretežno v izvoz. Če bi to tudi šlo tako enostavno prek noči, ali naj torej končno osvojene domače komponente prodajamo tujcem, naša industrija, kateri so te domače komponente bile namenjene, pa naj ostane zaostala, kot je bila, kvečjemu — če to zmore — naj kupuje take komponente od tujca za devize?!

To je po mojem mnenju najbolj pereč problem današnjega dne za kolektive, ki imajo take in slične programe poslovanja kot mi, menim pa, da tega problema mi sami ne moremo rešiti, niti nismo v družbenem smislu za to postavljani in odgovorni, kajti tu je zakonodajalec in tvorec naše makro-gospodarske politike tisti, ki mora ločiti »seme od plevla«.

Glede drugega vprašanja, ali se že pozna vpliv ISKRE, bi lahko dva in pol meseca po priključitvi izjavil ponovno leto, kar smo v tovarni ugotavljali že ob priključitvi: formalizem združevanja in novo ime bosta imela pozitiven

AKCIJSKI PROGRAM STABILIZACIJE POSLOVANJA IN DRUŽBENO EKONOMSKIH ODNOSOV

I.

ISKRA Trbovlje v skladu z akcijsko stabilizacijo jugoslovanskega gospodarstva sprejema v cilju stabilizacije položaja v naši tovarni akcijski ter stabilizacijski program poslovanja naše tovarne.

Pri sprejetju obeh programov je tovarna upoštevala zlasti naslednje sprejete dokumente:

1. Resolucijo o družbeno ekonomski problematiki ZP ISKRA Kranj, ki so jo sprejele družbeno politične organizacije Združenega podjetja dne 19. 7. 1971.
2. Akcijski program izvršnega sveta SRS in republiških upravnih organov za uresničevanje nalog v zvezi z ekonomsko politiko in stabilizacijo v letu 1971.
3. Akcijski program sindikatov Slovenije.
4. Ustavne amandmaje in ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev k zvezni ustavi.
5. Stališče 17. seje predsedstva ZKJ in sklepe in stališča 20. seje ZKS.
6. Statut Združenega podjetja ISKRA Kranj z dne 20. 7. 1971.
7. Akcijski program poslovanja Združenega podjetja ISKRA Kranj.
8. Statut ISKRE Tovarne polprevodnikov Trbovlje z dne 23. 2. 1971.

II.

Akcijski program je osnovni program akcij, ki jih mora kot smernice razvoja ter politike upoštevati naša tovarna. Sestavni del akcijskega programa je stabilizacijski program, ki ga prilagajamo akcijskemu programu. Vse smernice akcijskega programa so konkretizirane v stabilizacijskem programu tovarne do leta 1976. Akcija kot programska usmeritev tovarne obsega navodila vseh v I. točki navedenih dokumentov, ki se prepletajo s splošno situacijo v kateri se vidi rast naše tovarne, težave njenega razvoja v sedanjem času ter smernice razvoja v konkretni situaciji ter v njenem razvoju. Ta akcijski program je sprejela tovarna na pobudo ZK, ki

je kot tvorec ter spremljevalec uspešne politike v tovarni nosilec idej njenega nadaljnjega razvoja.

III.

Tovarna je dolžna takoj pristopiti k realizaciji ustavnih amandmajev, zlasti ustavnega amandmaja XXI. in XXII. Naše zamisli po konkretizaciji teh dveh ustavnih amandmajev so uprte na sprejetje nove republiške ustave ter konkretizacijo nekaterih zakonov, ki bodo posledica omenjenih ustavnih amandmajev. Misli naše tovarne so predvsem na XXI. ustavni amandma, ker se moramo boriti za uresničitev ideje o sproščnem poslovanju ter boljši monetarnokreditni politiki Jugoslavije. Naša konkretna zahteva je, da bi čimprej ustvarila idejo o deviznem trgu ter da bi na ta način deviza postala element dohodka v našem gospodarskem sistemu. Želje po uspešnejši zakonodaji s teh področij so predvsem zaradi usmeritve naše tovarne na tržišča s konvertibilno valuto. Ugotavljamo pa, da sedanji sistem ne daje dovolj možnosti za stimulans izvoza za to področje in je veliko akcij, ki poslovne partnerje Jugoslavije lahko zavajajo s trenutno gospodarsko konjunkturo Jugoslavije.

IV.

Naša tovarna mora stremeti za tem, da bo sprejela vse pravilnike, ki se nanašajo na spremembo ustave oziroma njenih amandmajev v Jugoslaviji kakor tudi v Sloveniji. Sprejetje vseh pravilnikov pomeni dosledno izvajanje politike gospodarske stabilizacije Jugoslavije in slediti njenemu nenehnemu razvoju, ki je pogojen s hitro rastjo razvoja proizvodnih sil v Jugoslaviji in vključevanju le-teh v gibanju svetovne situacije.

Tovarna mora dosledno izvajati zamisli ter smernice razvoja podjetja, ki so konkretizirane v stabilizacijskem programu ter dosledno prenašati razvoj tehnologije, ki je napredna iz ZDA. Vsi pokazatelji namreč kažejo, da je na področju naše dejavnosti — torej polprevodnikov tehnologija iz ZDA daleč pred vsemi in tovarna ne sme zamuditi tako idealnih priložnosti, da bi dosegla korak v razvoju z razvitimi firmami polprevodniške dejavnosti.

Vključevanje v mednarodno delitev dela mora postati osnovni cilj tovarne. Pridobivati mora nove poslovne partnerje iz naslova kooperacij ali vlaganja tujega kapitala partnerja, ki bi povečali ekonomsko ter reproduktivno sposobnost naše tovarne. V sedanji situaciji ima tovarna vse možnosti po uspešni vključitvi v mednarodno delitev dela, saj njen razvoj ne dovoljuje odstopanj in nam situacija trenutnega ekonomskega efekta kaže dovolj slabo sliko zanemarjanja povezave z velikimi in uspešnimi svetovnimi firmami.

Izvajanje poslovne politike do vzhodnih partnerjev mora biti odraz daljše perspektive prodaje ter osvajanja tržišč vzhodno evropskih držav. Pri tem ne smemo biti ozki in časovno gledati na kratek rok, temveč s smotno politiko ter agresivnostjo marketinga prodirati na področja, ki jih že obvladamo, vsekakor pa nadaljevati politiko v smer vseh področij ter vseh držav, ki bodo lahko v naslednjih letih naš veliki poslovni partner. Iskanje novih oblik sodelovanja mora biti sproščenejše ter se ne sme ustaviti samo na trgovanju oziroma prodajati, marveč naj poizkuša svoje področje razširiti na prodajo tehnologije, za katero je zadnje čase vse večje povpraševanje s strani vzhodnih držav.

Kljub ugodni kadrovske sestavi tovarne s takšnim stanjem ne smemo biti zadovoljni; stremeti je treba za povečanjem strokovnega kadra v tovarni. Kot element pridobivanja novega strokovnega kadra je potrebno smotno štipendijsko politiko misliti na kadrovsko strukturo naslednjih let. Izkušnje iz preteklih let nam zaradi velike migracije delovne sile kažejo na dejstvo, da je treba formirati kader iz bližine tovarne, saj je bila fluktuacija delovne sile velika predvsem za delavce iz oddaljenejših krajev.

Skrb za družbeni standard ter skrb za reproduktivno sposobnost delavcev dobiva v sedanjem času spet močnejši pomen in zato mora tovarna skrbeti ter v nadaljnjem svojem načrtovanju upoštevati dejstva, potrebe delavca kot družbeno poklicnega individua, ki lahko s svojo fizično prisotnostjo ter umskim delovanjem spremeni življenjski standard sebi in okolici.

V.

Prizadevanje tovarne je prešlo precej faz, vendar lahko ugotavljamo, da v zadnjem času z novimi gledanji proizvodnjo pravilneje usmerjamo ter artikle tržno uspešneje pripravljamo. Kljub temu so še v tovarni notranje rezerve, zato z uspešno intervencijo lahko prikazemo uspešnejši ekonomski efekt.

Dosledno izvajanje politike organizacijske sheme ter povezovanja sektorjev v celoto mora biti skrb vodstva tovarne, kajti le s točno usmeritvijo in gospodarsko utemeljenimi odločitvami bo tovarna dosegla rezultate, katerih ekonomski efekt bo pozitiven.

VI.

Vprašanje likvidnosti tovarne sami ne moremo reševati, zato je treba to vprašanje reševati skupno s trgovsko hišo ISKRA COMMERCE, za katero lahko ugotavljamo, da v zadnjem času perspektivneje gleda na našo tovarno. Rezultat takšnega sodelovanja je že več uspešnih akcij; akcija za pridobitev sanacijskega kredita bo tovarni olajšala trenutno zelo perečo situacijo nelikvidnosti. Pogrešamo sodelovanje drugih forumov, ki nam bi lahko s svojo moralno podporo lajšali nekatere akcije naše tovarne. Pogrešamo sodelovanje, ki nam bi pomagalo pri naših zahtevkih na republiškem oziroma zveznem nivoju. Tovarna se sedaj pripravlja na več takšnih akcij, ki jih bo sama zelo težko zmogla. Če naštejemo samo nekaj trenutnih situacij, ki zavirajo naš hitrejši razvoj: nabava opreme preko leasinga, najetje kredita ter registracija pogodbe. Večkrat je potrebno pri vseh teh akcijah podpora tovarni, da bo lahko svoje zamisli hitro realizirala, saj je čas zelo dragocen.

VII.

Poslovanje tovarne se mora presmeriti iz sedanjega položaja izgube v poslovanje z dobičkom. Vse akcije morajo sinhronizirano delovati v smeri uspešnosti poslovanja. Ugotavljamo lahko, da so sedanje akcije takšnega značaja, da bodo zagotovile kljub nezavidnemu položaju polprevodnikov na svetovnem trgu, dobro in uspešno poslovanje.

DS tovarne polprevodnikov
Trbovlje

Realno pričakovani rezultati

Kljub nižji realizaciji je bila vrednostno na zaposlenega za 0,6 % višja kot je predvideval plan

Pri sprejemanju proizvodnega in gospodarskega plana za leto 1971 smo v največji možni meri že poskušali upoštevati težave, ki so bile na vidiku. Ko pa smo sedaj pregledovali dosežene rezultate, smo lahko ugotovili, da smo dokaj realno ocenjevali razmere. Seveda pa so dodatne podražitve, devalvacija in kronično pomanjkanje finančnih sredstev še zaostriale realizacijo načrtanih ciljev.

PROIZVODNJA

Predvidevali smo, da bo obseg proizvodnje v vrednosti 38.882.550.— dinarjev, dejansko pa smo napravili le za 37.472.837.— din, kar predstavlja 96,4% planirane vrednosti. Pri tem je zanimiva

ugotovitev, da smo poleg meseca februarja plan presegle tudi v poletnih mesecih; od meseca septembra dalje pa ga ni bilo mogoče več v celoti realizirati. Kljub nižji realizaciji pa je bila vrednost na enega zaposlenega za 0,6% višja kot je predvideval plan.

Novi ukrepi za odpravo nelikvidnosti

V prvem polletju letošnjega leta naj bi sprejeli nekaj zakonov za odpravo vzrokov nelikvidnosti. Pripravljeni so že predlogi teh zakonov. Poglavitna vsebina zakonskih predlogov je naslednja:

1. Predlog zakona o rezervnih sredstvih.

Delovne organizacije so po ukinitvi obveznega vlaganja v rezervo po letu 1969 vse manj izločale v svoje rezervne sklade, čeprav so bile potrebe večje. Dokler o tem ne bodo sprejeti družbeni in samoupravni sporazumi, določa predlog zakona obvezno izločanje v rezervo 2% od doseženega dohodka in sicer do višine 15% povprečnega ustvarjenega dohodka zadnjih treh let. Rezervna sredstva se uporabljajo za plačilo zapadlih obveznosti, za kritje izgub, za izplačilo osebnih dohodkov ipd.

2. Predlog zakona o sanaciji delovnih organizacij.

Predvidena je uvedba sanacije nelikvidnih organizacij z ustreznim postopkom.

a) Sanacija delovnih organizacij, ki ne izpolnjujejo določenih obveznosti. Obvezno se sanirajo tiste nelikvid-

ne organizacije, ki bodo imele v 1973. letu več kot 90 dni v letu (neprekinjeno) neporavnane obveznosti, v letu 1974 pa več kot 45 dni. Sanacijski postopek sproži SDK, delovna organizacija pa bo morala v 30 dneh pribaviti sredstva za poravnavo. Sanacija bo lahko prevzela banka ali druga delovna organizacija. Če sanacija ne bo uspela, sproži SDK prisilni postopek poravnave, tej pa končno sledi stečajni postopek (konkurz).

b) Sanacija organizacij z izgubo.

Delovna organizacija, ki konča poslovno leto z izgubo, mora v 30 dneh po zaključnem računu zagotoviti sredstva za plačilo obveznosti. Sicer se organizacija sanira ali končno uvede stečajni postopek.

3. Predlog zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev zaradi vse manjših lastnih sredstev (in vse večjih kreditov) bodo organizacije združenega dela morale do leta 1975 zagotoviti 70% lastne udeležbe (t. j. obratna sredstva v PS in dolgoročni krediti) v skupnih angažiranih (Dalje na 7. strani)

Srečanje mladih - »Saturn 72«

Desetega marca so se v domu JLA v Ljubljani srečali mladinski aktivisti: »Tomoš« Koper, »Peko« Tržič, »Alpina« Žiri, »Steklarna« Hrastnik, »Saturnus« Ljubljana in ZP Iskra Kranj.

Ekipa teh aktivov so se pomerile v znanju s področja športa, politike in kulture. Najuspešnejša je bila ekipa »Tomoša« iz Kopra, ki je osvojila prehodni pokal in pravico organizirati naslednje srečanje. Naše podjetje so zastopali Ivo Weger, Milan Papič in Tone Kosec. Pokazali so solidno znanje in prvi seriji vprašanj, pri drugi pa so imeli malce smole.

Končni vrstni red:

1. »Tomoš« Koper 34 točk, 2. »Saturnus« Ljubljana 33, 3. »Iskra« Kranj 30, 4. »Steklarna« Hrastnik 13, 5. »Peko« — »Alpina« 9 točk.

Vsi tekmovalci so prejeli lepe nagrade sodelujočih podjetij in buren aplavz vseh obiskovalcev. Za sprostitev in veselo vzdušje je igral ansambel »Gora«, peli pa so pevci sodelujočih aktivov.

Zelimo si še več takih srečanj, saj se tako med seboj spoznavamo in izmenjamo organizatorske izkušnje.

Staća

bitve novih, predvsem dolgoročnih kreditov.

OSNOVNA SREDSTVA

Dokajšnje povečanje vrednosti osnovnih sredstev izvira v veliki meri iz revalorizacije. Nabava novih osnovnih sredstev, predvsem strojnega parka, je nujna, zato je ena prvenstvenih nalog, da se čimprej dobi določene kredite in moderniziranje strojnega parka.

NABAVA IN PRODAJA

Nabava materiala je presežena za 13% in to pri domačem materialu, medtem ko je uvoz enak preteklemu. V nabavni službi so največje težave ravno pri plačevanju, kar se je tudi v veliki meri odrazilo v dinamiki nabave in nato v proizvodnji. Zaradi neizpolnjevanja dinamike nabave pa prihaja tudi do občasnih previsokih zalog na posameznih pozicijah, medtem ko je pri drugih, pred-

všem pri uvoznih, dobesedno prenašanje iz sprejema v proizvodnjo. Temu problemu (nesortiranost zalog) bo potrebno posvetiti večjo skrb, pri tem pa bo treba upoštevati, da imamo tudi v sami tovarni možne rezerve, katere prav gotovo nismo v celoti izkoristili.

ZAKLJUČEK

Rezultati zaključnega računa kažejo, da smo se v glavnem gibal v predvidenih planskih postavkah, katere pa smo s težavo dosegali. Poleg zunanjih činiteljev smo imeli tudi niz lastnih problemov, ki smo jih prepočasno ali pa ne dovolj učinkovito reševali. Pozitivni rezultati poslovanja za preteklo leto nas ne smejo zavesti, da ne bi v letošnjem letu vsej aktualni problematiki, na katero lahko vplivamo, posvečali še več pozornosti in jo učinkoviteje reševali.

V. M.

Ko sem prebral prvo izdajo mladinskega glasila »Mi, mlada Iskra« sem med drugim zasledil, da ima dokajšnjo soudeležbo tudi Stanislava Krpan, zaposlena v nabavni službi kranjske tovar-

»Z desetim letom slučajno... V šoli! Kasneje sem se pridružila literarnemu krožku v Kranju. Pišem občasno oz. ko dobim misel, ki me privlači.«

»V večini pesmi in tudi proznih tekstih je precej groznih misli o življenju, npr. »Jesenska misel« ima v svoji vsebini tudi naslednje besede: »Le padajte kapljice dežja. Padajte! Gasite vroče čelo nemira. Padajte na moje srce in utopite mojo žalost. Moje solze vam bodo pomagale. Naj boli! Dobro nebo, zgarni me in skrij v svojem hladnem objemu, da ne bom nikoli več videla lepega dne, ker bi sicer hotela živeti...« V pesmi »Prosto po pregovoru« je tudi napisano: »Roka roko umije«, so dejali, v slogi je moč, so mi lagali. Jaz pa

Pesmi - odsev življenjskih pretresov

ne. Zelo zanimiv je njen članek na prvi strani pod naslovom »Mladina ISKRE, kje si?« Njenih nekaj pesmi in proznih del pa kaže na dokaj čustveno liriko, predvsem pa mladost, ki išče svoj izraz. Če pri tem pada v depresije melanholije, je pač odsev tistega, kar vidi, čuti in kar doživlja.

»Knjiženje materialnih kartic« — je odgovorila na vprašanje kaj konkretno dela v nabavni službi. Poleg rednega dela pa dokončuje študij na popoldanski ekonomski srednji šoli v Skofji Loki. Posebno veselje: jeziki, predvsem angleščina in francoščina. Je član uredniškega odbora glasila mladinske organizacije v Elektromehaniki in predsednik kulturne komisije.

»Kdaj si začela pisati pesnice?«

»vem, če sem se ne umiješ, še moč preč dnjo v sebi ubiješ...« To je del tvojih misli; so to življenjska ali...« »Da, to je odsev življenjskih pretresov. Sicer pa imam nekaj, kar bodri: Nočem biti nekdo v množici, nočem biti edina, hočem biti le tisti — v množici!«

In še nekaj misli iz pesmi »Realnost«:

»Že bera časa dvajset let mi minul že šole mi je vladni duh,

in sreča mi pošilja žarke skozi veje in sama služim si svoj kruh.

»To že lepše zveni. Hvala za pomenek in več optimističnega razpoloženja v življenju, pa tudi v pesmih. Sicer pa, kot kaže, so pesmi odsev doživetij. Srečno!«

Ben

Bo večstranska kompenzacija prinesla pričakovane rezultate

Vprašanja — kakšno je dejansko stanje nelikvidnosti gospodarstva v Sloveniji, ali se to izboljšuje ali ne in kaj je vzrok takšnemu ali drugačnemu gibanju — so na dnevnem redu vseh pogovorov tako v javnosti kot v najvišjih samoupravnih organih. Zopet se je podobno vprašanje pojavilo tudi v republiški skupščini, zastavil ga je poslanec Ivan Gole.

Republiški sekretar za gospodarstvo Marjan Dolenc je poslancu odgovoril, da so znaki nelikvidnosti v gospodarstvu predvsem še vedno naraščajoče medsebojne obveznosti, veliko število žiro računov, naraščajoči zneski neplačanih sodnih sklepov, akceptnih nalogov, neporavnane obveznosti proračunov in skladov ter končno majhna sredstva na žiro računih. Zadnji podatki o medsebojni zadolženosti v Sloveniji so pripravljene na podlagi 9-mesečnih periodičnih obračunov za leto 1971, ki kažejo naslednje:

— terjatve do kupcev so znašale 23.327 milijonov din, obveznosti dobaviteljev pa 15.825 milijonov din;

— v primerjavi z letom prej so terjatve upnikov narastle za 41 %, njihove obveznosti pa za 37 %;

— ob koncu preteklega leta je imelo 116 slovenskih gospodarskih organizacij blokirane žiro račune;

— neporavnane obveznosti na podlagi sodnih sklepov, akceptnih nalogov, ter do proračunov in skladov so ob koncu leta znašale 724 milijon

nov din ali 73 % več kot ob koncu leta 1970;

— več kot 3 mesece je imelo blokirane žiro račune 52 organizacij, od tega 28 s področja industrije in rudarstva, leto poprej pa je bilo takih gospodarskih organizacij 23 in med njimi 8 industrijskih podjetij;

— sredstva gospodarskih organizacij na žiro računih so znašala le za 3 % več kot ob koncu leta 1970 oz. dobro milijardo din (pri tem pa prenesena in nevrnjena sredstva iz namenskih skladov v rezervi skladu dobri 2 milijardi din);

— končno pa so vplivali na nelikvidnost gospodarstva visoki porasti cen ob dvakratni devalvaciji dinarja, povečan obseg dejavnosti kljub temu, da se niso povečali viri poslovnih sredstev, nadalje restriktivna kreditna politika, povečanje pogodbenih in zakonskih obveznosti, porast investicij in v zadnjem trimesečju tudi sorazmerno velik porast osebnih dohodkov.

Za veliko nelikvidnost je torej še vedno vzrok kreditno monetarna bilanca, ki je restriktivna v nasprotju z ekspanzijo gospodarstva, ki še vedno traja, nato izgube v gospodarstvu in tretjič — še vedno nepokrite obveznosti družbenopolitičnih skupnosti.

Za izboljšanje nelikvidnosti so bili sprejeti številni ukrepi, ki pa po mnenju IS še niso vsi zaživel, da bi lahko »izmerili« njihovo učinkovitost. Med njimi je posebej pomembna multilateralna kompenzacija, ki bo zaklju-

čena ob koncu tega meseca. Po prvih informacijah iz bank je pričakovati, da se bo prav v času kompenziranja obveznosti in terjatev vprašanje likvidnosti izredno zaostri, ker pričakujejo banke edini priliv sredstev od trgovinske dejavnosti. Olajšanje in razčiščenje odnosov bo torej možno ugotovljati šele po končanem postopku za multilateralno kompenzacijo. Kakšno pa je stanje in gibanje likvidnosti v gospodarstvu pa bo jasneje po obdelavi zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1971.

Tone Škarja

Rože, vam je narava prinesla novo življenje — a njemu, ki vas je negoval, ga je vzela.

Življenje Toneta Škarje se je začelo sredi mehke dolenske pokrajine — ugasnilo je pod vrhovi, ki kraljujejo tihimi dolinami pod Storžičem, kjer je našel svoj poslednji dom.

Dolenjska je oblikovala njegovo mladost. Življenjska pot, ki je bila vse-skozi trda, ga je pripeljala k nam. Ljubil je delo, zato smo ga spoštovali. Ljubil je življenje, zato smo ga imeli radi. Ljubil

je zelenje in rože, rože, ki jim je narava prinesla novo mladost... In on se je poslovil od njih, prav sedaj, ko je na večer svojega življenja našel košček sreče. Da, prav sedaj...

Pred kratkim je odšla v zaslužni pokoj IVANKA ROZMAN zaposlena v nabavnem oddelku kranjske tovarne. Imenovana se iskreno zahvaljuje vsem sodelavcem iz nabavnega oddelka za praktična darila in dobre želje ob odhodu v pokoj. Enako se zahvaljuje tudi tovarni za denarno nagrado ter sindikatu enote za izkazano pozornost ob dnevu žena. Vsem sodelavcem ter celotnemu kolektivu pa želi še mnogo delovnih uspehov

PISMO Z JAPONSKE

Analiza visoke rasti japonskega gospodarstva

Iz daljnje Japonske smo prejeli zanimivo pismo, ki nam ga je poslal Jože Preželj, dipl. ing., nekdanji direktor Zavoda za avtomatizacijo, ki je zdaj znanstveni svetnik jugoslovanske ambasade v Tokiu. Avtor pisma nam obsežno govori o visoki rasti japonskega gospodarstva in pogojih, ki so takšno rast omogočili. Zaradi zanimivosti ga bomo objavili v celoti, a zaradi obsežnosti v dveh ali treh nadaljevanjih.

Po končani vojni je bilo japonsko gospodarstvo v brezperspektivnem položaju, industrija porušena in proizvodne zmogljivosti uničene. Japonska je bila v konfuznem stanju želja in možnosti. Zlasti akutno je bilo pomanjkanje surovin in polfabrikatov. Eno leto po končani drugi svetovni vojni, t. j. leta 1946 je bila proizvodnja indu-

strije in rudarstva za 70 % manjša od predvojnega nivoja. Poleg splošnega pomanjkanja surovin in drugih artiklov je inflacija še bolj poslabšala stanje v deželi.

Zahvaljujoč ameriški pomoči je japonsko gospodarstvo ponovno zaživel in pričelo svojo obnovo. Poleg ameriške pomoči se mora Japonska, za relativno hitro izvršeno ob-

novno, zahvaliti tudi svojemu programu stabilizacije gospodarstva poznanemu pod imenom »devet principov za stabilizacijo gospodarstva«. V teh principih so bile proklamirane mere v zunanji trgovini in finančni politiki, ki naj bi zavrele inflacijo in deficitarno narodno gospodarstvo spremenile v pozitivno. Na ta način je bila ukročena podivjana povojna inflacija.

V aprilu 1949. leta je bil postavljen kurs nacionalne valute in sicer 360 Jen 1\$. Ta kurs se je zadržal vse do decembra 1971, ko je bila izvršena reevalvacija Jena. Seveda, v začetku je bilo japonsko gospodarstvo preslabotno da bi

vzdržalo, brez manjših odstopanj, omenjeni kurs Jena.

V juniju 1950. leta se je začela Korejska vojna in japonsko gospodarstvo je začelo s svojo strmo rastjo, zahvaljujoč vojnim naročilom za ameriško vojsko, ki je bila angažirana v Koreji. V zvezi s temi naročili je Japonska dobila v letih 1951—1953 okoli 2,2 milijarde dolarjev ugodnih dolgoročnih kreditov s pomočjo katerih je v relativno kratkem času končala rekonstrukcijo svoje zastarele industrije. Letni japonski uvoz je v teh letih znašal okoli 1,3 milijarde dolarjev in krediti dobljeni za specialna vojna naročila so odigrali važno vlogo v obnovi in rekonstrukciji japonske industrije.

S podpisom mirovne pogodbe leta 1952 je začela usihati ameriška pomoč in po končani korejski vojni leta 1954 so prenehala specialna vojna naročila. V teh letih se je povečal priliv inozemskega kapitala, ki je zmanjšal negativno zunanje trgovinsko plačilno bilanco. V drugi polovici leta 1960 je začela ekspanzija izvoza japonske industrije, za-

radi njegove večje konkurenčnosti in to kot posledica živahnih investicij v proizvodne zmogljivosti privatnih firm in koncernov. Nagla ekspanzija izvoza je omogočila izravnano negativne zunanje trgovinske bilance, neodvisno od inozemske pomoči, specialnih vojnih naročil in priliva tujega kapitala.

Japonska je prebredla povojno ekonomsko krizo in leta 1955 dosegla predvojno raven industrijske proizvodnje in od takrat naprej pričela s svojo gospodarsko ekspanzijo s povprečno letno gospodarsko stopnjo rasti 10,2 % v letih 1955 do 1969. Gospodarska rast je bila rekordna v zadnjih petih letih 1967—1971 in je znašala 13 %. Leta 1969 je znašal bruto nacionalni dohodek 166 milijard dolarjev in Japonska je bila po bruto nacionalnem dohodku na tretjem mestu v svetu.

KJE LEZIJO VZROKI TAKO STRME GOSPODARSKE RASTI JAPONSKE

Faktorji, ki so omogočili tako strmo rast japonskega gospodarstva so v glavnem:

Pred kratkim sta bila organizirana dva seminarja za vodstveno-računovodske kadre in sicer za področje znanja o metodah in načinih obračunov podjetij, kakor tudi o metodah odločanja na podlagi računovodskih podatkov. Ta material je podal dr. Turk z ekonomske

fakultete v Ljubljani, ki ga poznamo kot najbolj kvalificirano osebo za predavanja računovodskim kadrom s tega področja. Poleg tega se je del seminarja nanašal tudi na proučevanje psiholoških momentov oz. psiholoških pristopov na področju vedenja in odločanja oz. sodelo-

vanja med vodstvenimi in podrejenimi. Nadalje so predavali še drugi profesorji, in sicer iz matematičnih in statističnih metod iskanja optimalnih odločitev na področju odločanja o investicijskih zadevah kakor tudi na vseh drugih področjih odločanja na podlagi računovodskih podatkov. Zlasti je bila zanimiva zadnja tema, dr. Košmelove, ki je predavala o najmodernejših statističnih metodah, ki na dovolj enostaven način prikazuje stvari v pravi luči in omogočajo vodilnim delavcem, da sprejemajo z ekonomskega vidika pravilne odločitve.

Zadnji seminar, ki je bil v Preddvoru, je posečalo okrog 10 ljudi, včasih nas je bilo tudi 5, 6, kar kaže na premajhno zanimanje računovodskih kadrov za tovrstno strokovno izpolnjevanje. Sodim, da bi morali vsi dobiti seminarji, taki ali podobni, biti organizirani na bolj obvezni podlagi. Iz vsega podjetja bi bilo lahko prisotnih vsaj 40 ljudi.

Zelo je škoda, da vodstveni delavci iz računovodstev niso prisostvovali na seminarju, pa čeprav bi povzeli tematično, ki so jo podajali posamezni predavatelji samo na znanje, saj bi jo v posameznih primerih lahko s pridom uporabljali oz. v kolikor bi bilo potrebno bi se tudi sistematičneje poglobili v posamezne materiale, ki omogočajo med drugim tudi boljše organiziranje računovodskih služb in posameznih knjigovodstev ter boljšo izrabo podatkov s katerimi sami razpolagajo in ki navsezadnje omogočajo neko gospodarno odločanje.

Polde Mrak

(Nadaljevanje s 1. str.)

vodnje v koprski tovarni bo postopoma ugasnil, v Novi Gorici pa bomo predvidoma v dveh letih postavili novo tovarno avtomobilov, ki bo v začetku izdelala 18.000 različnih »Citroenovih« vozil letno. V teh avtomobilih bo za približno polovico celotne vrednosti delov, ki jih bomo izdelali sami ali pa naši partnerji in kooperanti. V obratih v Senožečah in Buzetu pa bomo izdelovali dele za proizvodnjo v Novi Gorici kakor tudi za »Citroenove« tovarne v Franciji. »Citroen« bo postopoma popolnoma ustavil proizvodnjo nekaterih delov v svojih tovarnah. Mi bomo izdelovali med drugim črpalke za vodo, nosilce motorjev, večino delov za hidravliko, skupine nosilnih elementov itd. S pogodbo smo se zavezali, da bomo že v začetku dobavljali »Citroenu« najmanj za 90 milijonov frankov delov na leto.

»Tovariš Logar, 'Iskra' je tretji steber 'Cimosa'. Zakaj ste se odločili za to nalozbo?»

»Zato, da si zagotovimo plama za avtoelektriko. V Novi Gorici imamo tovarno avtoelektričnih naprav s 1.200 zaposlenimi in s sodobno tehnologijo. Izdelke te tovarne prodajamo na tujem, predvsem v vzhodnoevropskih državah, in v Jugoslaviji — dolga leta tudi 'Tomosu'. Pogodba, ki smo jo skupaj s 'Tomosom' podpisali s 'Citroenom', nam odpira zelo dobre možnosti za plasma avtoelektrike. Oskrbovali bomo celotno novogoriško tovarno 'Cimosa', razen tega pa izvažali še najmanj

petkrat toliko 'Citroenu' v Francijo.«

»S pogodbo, ki ste jo podpisali, vstopata 'Tomos' in 'Iskra' v kvalitetno nove odnose s tujim partnerjem, ki bo vložil v podjetje 49 odstotkov začetnega kapitala. Kakšni bodo odnosi v novem podjetju, kako bo urejeno upravljanje, mislite, da bo steklo brez težav?»

»Objektivna težava, ki jo pričakujemo, je v tem, da v naši zakonodaji manjka vse tisto, kar bi omogočalo natančno uveljavljanje zakona o tujih vlaganjih pri nas. Intencije in osnovne smernice zakona so sicer jasne, težave pa se začno pri konkretnem izvajanju, zlasti še, ker je vsak primer skupnega vlaganja drugačen. Zato smo med pogajanja s 'Citroenom' v določenem času nekako taveli, toda naposled smo le dosegli sporazum, ki upošteva vso našo pozitivno zakonodajo in osnovni princip samoupravnega dogovora.« Podjetje bo imelo delavski svet in poslovni odbor. V tem svetu bodo 4 Jugoslovani in štirje Francozi. V principu bo veljalo pri odločanju načelo večine, toda o najpomembnejših zadevah bo treba do- seči soglasen sporazum.«

»Kateri organ bo imel odločilno besedo?»

»Delavski svet. Ta lahko v skrajnem primeru pogodbo tudi razdere. Seveda pa mislimo, da je sporazum dovolj dobro sestavljen, da bo omogočil nemoteno delovanje novega podjetja.«

(Po »Delo«)

Uspešna proizvodnja v februarju

(Nadaljevanje s 1. str.)

strani bomo tako bolj kompletno zadovoljili vse potrebe naših kupcev, z druge strani pa bo to doprinos k skupnemu uspehu naše tovarne.

Posebno vprašanje bo pri tem predstavljala problematika oskrbe z reprodukcijskim materialom, še zlasti s tistimi, ki jih moramo uvažati. Položaj za likvidnimi finančnimi sredstvi, je bil že doslej precej kritičen, pričakujemo pa lahko kvečjemu še precej večje zaostritve. Pri uvoznih pozicijah materiala, kjer moramo pravzaprav v vsakem primeru opraviti predplačilo, pa pomeni to še dodatno obremenitev, ki jo bomo morali reševati z izrednim posluhom za dani položaj — na eni

strani omejeno z razpoložljivimi sredstvi, z druge strani pa z optimalnimi potrebami, ki bodo ob najmanjšem vlaganju dale največji možni učinek, še prav posebno na področju izkoristka razpoložljivih zmogljivosti.

Pri tem se seveda nikakor ne bomo mogli potrebam trga izogniti, vendar pa lahko z manjšimi rokovnimi spremembami to perečo problematiko vsaj ublažimo, če je že v celoti ne bomo mogli izločiti.

Prav uspeh v povečani produktivnosti ob začetku letošnjega leta nam omogoča, da z optimizmom gledamo tudi na izpolnjevanje naših nadaljnjih proizvodnih nalog v letošnjem letu. — L

PREGLED FEBRUARSKIH DOSEŽKOV PO POSAMEZNIH SKUPINAH IZDELKOV

Skupina izdelkov:	Izpolnitev	
	mesečna	kumulativna
A. DOMACE TRŽIŠČE		
— stikalni aparati	121,96	129,33
— industrijske elektr. naprave	72,27	71,96
— zaščitni releji, elem. avtomatike in signalne naprave	105,91	96,33
— rezervni deli in usluge	8,21	61,33
B. IZVOZNA TRŽIŠČA		
— industrijske elektr. naprave	396,27	230,99
— zaščitni releji, elementi avtomatike in signalne naprave	126,07	104,26

— Japonska je razpolagala z obilico kvalificirane in visokokvalificirane delovne sile — dinamično investiranje poneskega bančništva — spretna gospodarska politika japonske vlade — velika stopnja osebnega varčevanja — carinska zaščita razvijajoče se industrije — politični in drugi socialni faktorji — gospodarski sistem, ki je omogočil hudo konkurenco na domačem tržišču in enoten nastop japonskega gospodarstva na inozemskih tržiščih.

Poglejmo zgoraj našete faktorje, ki so omogočili tako strmo rast japonskega gospodarstva.

OBILICA KVALIFICIRANE DELOVNE SILE

Japonska je po končani vojni razpolagala z bogatim virom kvalificirane in izobražene delovne sile in to je bil najvažnejši faktor, ki je omogočil Japonski tako hiter razvoj. Japonska je že prej imela zelo razvito šolstvo in izobraževalne institucije in je

po končani drugi svetovni vojni podaljšala dobo obveznega šolanja. Stopnja nepismenosti je ena najnižjih na svetu. Število študentov na visokih šolah in univerzah je znatno porastlo. Samo 20% učencev po končanem obveznem šolanju ne nadaljuje šolanja. Visoko izobraženi kadri z modernim tehničnim znanjem napajajo japonsko gospodarstvo kot nova delovna sila. Najnovejše informacije o dosežkih domače in inozemske znanosti in tehnologije so na razpolago in so dostopni v tehničnem in ekonomskem tisku. Tudi same firme se trudijo, da izboljšujejo znanje svojih kadrov z uvajanjem dodatnega šolanja.

Nekoliko let po vojni je bil velik del te visokokvalificirane delovne sile nezaposlen in je predstavljal za državo veliko obremenitev. V dekadi 1950—1960, t. j. v desetletju strme gospodarske rasti, je gospodarstvo absorbiralo te kadre in oni so mnogo prispevali k hitremu vzponu industrije. Vse do prve polovice 1960. leta je imelo gospodarstvo na razpolago dovolj delovne sile.

INVESTIRANJE V MODERNIZACIJO IN RAZŠIRJENO REPRODUKCIJO

Hitro in učinkovito investiranje v proizvodne zmogljivosti podjetij je mnogo pripomoglo k hitremu vzponu narodnega gospodarstva. Vojni poraz in izguba akumuliranega kapitala je Japonski olajšal zamenjavo zastarele opreme in njeno modernizacijo. Ker je japonska tehnologija močno zaostajala za tehnologijo naprednih industrijskih držav, je vlada spodbujala uvoz licenc in druge oblike uvoza moderne tehnologije. Da bi se Japonska lahko hitro izravnala z nivojem razvitih držav je morala nadaljevati z investiranjem v opremo in know-how, zaradi modernizacije in racionalizacije proizvodnje. Pri številkah, ki govore o investiranju v razvoj industrije je treba vedeti, da so tu vsebovane tudi investicije v licence in know-how. Japonska še sedaj, kljub obilici razvojnega kadra bazična znanja raje kupuje kod pa da bi vse razvijala doma, kar se dela v mnogih drugih manj razvitih državah.

Svoj znanstveno tehnični kader so raje uporabljali v aplikativnem in tehnološkem razvoju.

Povprečna letna stopnja naraščanja investicij v proizvodnjo, opremo in druge vidne razširjene reprodukcije je v letih 1955—1969 znašala 18,7 odst. in je bila mnogo višja od nominalne rasti bruto nacionalnega dohodka, ki je takrat znašala 14,5%.

Razmerje med investicijami v proizvodnjo in bruto nacionalnim dohodkom je v tem obdobju znašalo 17% in se je v konjunktornih letih 1961, 1963 povzpelo na 20%. Leta 1970 so investicije v razširjeno reprodukcijo in modernizacijo proizvodnje znašale okoli 40 milijard dolarjev, tako da je bila Japonska v tem pogledu takoj za ZDA, ki je takrat investirala 100 milijard dolarjev. Čeprav je Japonski bruto nacionalni dohodek samo ena petina ameriškega, znašajo japonske investicije 40% ameriških. To dinamično vlaganje v proizvodne zmogljivosti je omogočilo ekspanzijo nacionalnega dohodka in ekspanzijo splošne potrošnje. Eks-

panzija splošne potrošnje je ponovno stimulirala daljna vlaganja v nove proizvodne zmogljivosti.

SPECIFICNOST JAPONSKEGA BANČNISTVA

Japonski bančni sistem je s svojimi specifičnostmi odigral važno vlogo v hitri rasti gospodarstva. Ena od karakteristik japonskega finančnega sistema je v tem, da je pretok kapitala iz osebnega sektorja v poslovni sektor, usmerjen preko bančnih institucij. Finančna sredstva za hitra vlaganja v razširjeno reprodukcijo so v glavnem dotekala iz bančnih virov. Zahteve industrije za novimi investicijskimi sredstvi so bile tako velike, da jih banke s svojimi sredstvi niso mogle pokrivati. Gotovino, ki je baza za kreditno sposobnost bank, je komercialnim bankam dodeljevala narodna banka v obliki stalnih posojil. Posledica tega je bila stalna preangažiranost japonskih komercialnih bank.

Ta način financiranja razširjene reprodukcije je povzročil, da je razmerje med lastnimi sredstvi podjetij in

Organizacije	Izpolnitev v 000			Odnosi v %		
	I-II/71	I-II/72	Mesečna	do mes. plana	do let. plana	3:2
1	2	3	4	5	6	7
Elektromehanika	66.660	81.153	43.866	108,2	16,0	121,7
Elementi	21.396	29.863	15.431	93,6	15,2	139,6
Avtomatika	15.720	21.310	11.277	89,4	17,8	135,6
Sprejemniki	14.170	12.370	6.938	82,1	11,1	87,3
Aparati	21.106	26.620	14.986	110,5	15,5	126,1
Avtoelektrika	36.200	29.608	17.436	113,9	14,5	81,8
Elektromotorji	9.531	19.341	10.095	91,9	14,8	202,9
Naprave	4.476	3.551	2.083	37,6	4,7	79,3
Elektronika	2.161	3.574	1.725	116,6	11,4	165,4
Kondenzatorji	11.583	9.447	4.503	68,6	12,3	81,6
Instrumenti	5.602	6.617	3.366	101,7	16,5	118,1
Polprevodniki	3.180	4.291	2.137	49,7	6,4	132,1
Usmerniki	4.081	4.821	2.919	112,7	15,5	118,1
Gosp. aparati	12.382	10.222	5.218	56,4	8,8	82,6
Ind. oprema	1.385	1.448	658	98,9	12,3	104,5
Orodjarna	1.131	866	385	59,2	7,7	76,6
SKUPAJ TOVARNE	230.764	265.012	143.023	93,9	13,9	114,8
ZZA	9.166	8.919	4.640	100,9	11,3	97,3
COMMERCE — proizv. dej.	6.872	9.330	4.810	101,5	15,4	135,8
COMMERCE — inženiring	25.843	42.830	22.100	100,9	12,3	165,7
CAOP	430	500	250	100,0	14,3	116,3
SKUPAJ ORGANIZACIJE	42.311	61.579	31.800	100,9	12,5	145,5
ZDRUŽENO PODJETJE	273.075	326.591	174.823	95,1	13,7	119,6

Predlog zakona o pokojninskem in invalidninskem zavarovanju vsebuje več novosti

V zvezni skupščini so že izdelali predlog zakona o pokojninskem in invalidninskem zavarovanju. To pomeni, da bo zakon sprejet prej kot čez mesec dni. Predlog vsebuje več novosti, med katerimi jih nekaj v dosedanjih fazah izdelave tega dokumenta sploh še ni bilo navedenih. Stalnostno pokojnino si bodo prislužili tisti, ki bodo imeli

40 oz. 35 let delovne dobe, ne glede na starost, ali pa s 60 leti (za moške) oz. 55 leti (za ženske) starosti in 20 leti delovne dobe. Pokojninsko osnovo bodo določali na podlagi 10-letnega poprečja mesečnih osebnih dohodkov. Novost bo v tem, da bo z družbenim dogovorom mogoče izbrati tudi kako drugo, morda krajše časovno obdobje za

določitev pokojninske osnove. Predčasno se bo mogoče upokojiti po tem predlogu izjemoma tudi še po sedanjem zakonskem roku — 31. decembru 1973 — sicer pa se bo višina pokojnine za vsako »neodsluženo« leto zmanjšala za 1,33 odstotka. Ena od bistvenih novosti v predlogu tega zakona je, da (Dalje na 8. strani)

krediti oziroma bančnimi sredstvi v japonski industriji padlo izpod zdrave mere. Posledica takega stanja je zaskrbljenost trga kapitala in drugi škodljivi pojavi, ki spremljajo tako stanje.

Na drugi strani pa se mora japonsko gospodarstvo zahvaliti za svojo strmo rast ravno takemu načinu finansiranja razširjene reprodukcije. Tako izdatno investiranje v modernizacijo in razširjeno reprodukcijo, namreč ne bi bilo mogoče izpeljati po normalni poti, t. j. iz dobička in s pomočjo prodaje javnih delnic. Pri razumevanju te situacije nam pomaga primerjava razmerja med investicijami v razširjeno reprodukcijo in družbenim dobičkom. To razmerje se je leta 1960 v ZDA gibalo okoli 50 do 60 %, domim je na Japonskem znašalo 150 %. Ta podatek jasno dokazuje, da bi tako intenzivno investiranje bilo nemogoče brez bančnih sredstev.

VISOKA STOPNJA OSEBNEGA VARČEVANJA

Tudi osebno varčevanje je eden od bistvenih faktorjev,

ki je pripomoglo k strmi rasti gospodarstva. Stopnja osebne varčevanja znaša v tej deželi okoli 20 %, kar je znatno več kot v drugih razvitih državah (6—13 %). Vzrokov za to je več kot n. pr.:

- Japonci so že po tradiciji varčevali narod
- neurejeno penzijsko zavarovanje sili ljudi k varčevanju za stara leta in za solanje otrok
- varčevalne vloge so pri obdavčitvi referencirane, tako da so obresti od majhnih vlog sploh izvzete iz sume, ki podleže obdavčitvi itd.

VLOGA VLADNE GOSPODARSKE POLITIKE

Japonska vlada je vsa povoljna leta vodila politiko nizke obrestne mere, kar je zmanjševalo stroške gospodarstva pri akviziciji fondov in posledica tega je bilo pospešeno investiranje v razširjeno reprodukcijo.

Na Japonskem obstoja okoli 20.000 poštinih hranilnic in velikih del ter vlog je na razpolago narodni banki za pokrivanje kreditov, ki so bili dani gospodarstvu pod zelo ugodnimi pogoji, kot so nizka

obrestna mera, dolgoročnost vračanja, moratorij v času med investiranjem in prva leta po investicijah itd.

Tudi davčna politika je igrala veliko vlogo pri hitri gospodarski rasti. Na osnovi zakona o obdavčitvi podjetij iz leta 1957, je japonska industrija lahko povečala amortizacijsko stopnjo iznad normale in pri tem ta povečava ni bila obdavčena. Poleg tega so bile uporabljene tudi druge davčne olajšave in izjeme, ki so pospeševale intenzivno investicijsko politiko. Rezultat take davčne politike je izredno nizka obdavčitev čistega dobička v industriji, ki znaša okoli 40 %, kar je najnižje na svetu.

Potrebno je omeniti tudi gospodarsko planiranje japonske vlade. Planiranje v tej deželi je bolj usmerjanje in predvidevanje kako se bo odvijalo gospodarstvo v naslednjih letih. Naj omenimo samo dva taka vladina gospodarska plana in sicer »plan podvojitve narodnega dohodka« iz leta 1960 in »srednjeročni plan« iz leta 1965. Kljub tržnemu gospodarstvu in njegovim zako-

(Dalje na 4. strani)

nih obratnih sredstvih. To udeležbo naj bi dosegle postopoma: 1972 — 55 %, 1973 — 60 % in 1974 — 65 %. Banke bodo odobravale kredite samo pod temi pogoji.

4. Predlog zakona o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka terjatev. Po doslej veljavnih predpisih se je v celotni dohodek štela vsa, tudi neplačana prodaja. Tako smo delili celotni dohodek ne glede na to, koliko terjatev je bilo plačanih. Predlog zakona določa, da se ob obračunu terjave do kupce popravijo za vrednosti, za katere je po izdaji fakture preteklo 90 dni.

Vrednost zalog se bo določala po tržnih cenah, tako da zaloge ne bodo več »prevrednotene« in s tem prikazovan večji dohodek.

5. Predlog zakona o načinu plačevanja za nabavo blaga in storitev ker negospodarstvo ne plačuje svojih obveznosti gospodarstvu (zapadle obveznosti znašajo čez devet milijard N din!), bo odsele to plačevalo le z gotovino ali z odprtjem akreditiva.

6. Predlog zakona o bankah ter kreditnem in bančnem poslovanju. Banke bodo odobravale kredite za investicije le, če bo investitor zagotovil najmanj 20 % lastnih sredstev. Ker družbenopolitične skupnosti ne morejo zagotoviti lastne udeležbe, banke ne bi tem odobravale kreditov za vlaganje v gradnjo objektov infrastrukture (proge, ceste, šole, bolnice...). Te investicije naj bi prevzemali uporabniki družbenih sredstev iz gospodarske dejavnosti.

7. Predlog dopolnitve zakona o dohodku.

Ker stroški investicijskega vzdrževanja naraščajo hitreje kot akumulacija, bodo omejeni z družbenim ali samoupravnim sporazumom, presežek pa se računa kot nova naložba.

Provizije trgovskih potnikov, izdatki za izobraževanje ter nagrade učencev, se poravnajo iz dohodka in ne več iz proizvodnih stroškov.

Najbolj zanimiv je predlog, da se tekoči izdatki za skupne potrebe delavcev (regresi za hrano, počitniški regres, prispevek za nezgodno zavarovanje, dotacije ipd.) krijejo iz že ustvarjenega ostanka dohodka preteklega leta, ne pa da se akontirajo iz pričakovanega dohodka v tekočem poslovnem letu.

Na vidiku je torej precej obsežna sprememba instrumentov gospodarjenja delovnih organizacij, družbeno političnih skupnosti, zavodov itd. Ukrepi bodo uveljavljeni postopoma, zato se bodo tudi učinki za odpravo nelikvidnosti pokazali »tekom dogodkov«.

Rado Kokalj

Dopisujte v Iskro

Naslov uredništva: Kranj, Savska Loka 4. Telefon: 22-221 int. 333

omogočali tudi politični in socialni faktorji:

— obremenitev z obrambnimi stroški je bila zelo nizka (samo 0,8 % celotnega narodnega dohodka gre za obrambne namene)

— ni bilo socialnih nemirov zaradi nacionalne in rasne neenotnosti dežele

— Japonci ne poznajo religioznega odklanjanja materialnih dobrin moderne industrijske družbe.

— Japonska je bila vsa povoljna leta politično in socialno stabilna.

KONKURENČNOST GOSPODARSTVA

Po drugi svetovni vojni je Japonska sprejela neke elemente tržnega gospodarstva. V tej deželi vlada na domačem trgu izredno ostra konkurenca. Na drugi strani pa je nastop teh istih podjetij na inozemskih trgih vsklajen in enoten. Tudi ta ostra konkurenčna borba japonske industrije je pripomogla k njeni vitalnosti in konkurenčni sposobnosti v inozemstvu.

(Dalje prihodnjič)

CARINSKA ZASČITA RAZVIJAJOČE SE INDUSTRIJE

Potrebno je poudariti, da je na Japonskem razvijajoča se industrija s carinskimi in drugimi ukrepi močno zaščitena pred inozemsko konkurenco. Vsi zgoraj naštetih faktorji, ki so omogočali tako strmo rast japonskega povojnega gospodarstva, bi bili namreč neuspešni da ni bilo tudi carinske zaščite razvijajoče se industrije. Prehod japonske industrije od tehnološko zaostale na moderno in konkurenčno sposobno je bil možen zaradi zaščite te industrije v njeni otroški dobi.

POLITIČNI IN SOCIALNI FAKTORJI

Poleg ekonomskih faktorjev so hitro gospodarsko rast

Uspel izlet na Mokrice

Pred časom smo objavili letošnji program izletov našega Planinskega društva, čigar prva letošnja prireditev naj bi bil 18. in 19. marca zimski izlet članov društva na Mokrice. Čeprav je skoraj do samega izleta kazalo, da bo moral spričo majhnega števila prijavljenih odpasti, se jih je ducat le »ojunačilo«.

Vodstvo izleta so to pot zaupali izkušenemu gorniku Stojanu Juliju iz ZZA, ki je v soboto, 18. marca ob 15.

uri preštel svojo planinsko četico, ki se je nato s kombijem in osebnimi avtomobili odpeljala do žičnice na Krvavec in z njo na vrh.

Program izleta je predvideval, da bodo prespali v domu na Krvavcu, zgodaj zjutraj v nedeljo pa krenili na cilj svojega izleta. Že ob 6. uri zjutraj so bili planinci na red. Zbudilo jih je prelepo vreme, kot ustvarjeno za prijeten zimski potep po zasneženih vrhovih. Vzpel so se

do vrha Krvavca in čezenj do Podkorenske doline, odtod pa na vrh Mokrice. Po še trdem snegu pot ni bila preveč naporna in v treh urah so se udeleženci izleta že znašli na vrhu Mokrice.

Menda so si zaslužili počitek na sončnem vrhu, ki jih je nadvse navdušil. Posebej so uživali ob pogledu na še dobera zasnežene Grintavce in njegove sosedo. Po počitku so se v prijetnem smuku spustili z vrha Mokrice in se nekako ob 12. uri spet znašli na vrhu Krvavca. Tudi tu so si privoščili daljši počitek po katerem pa so bili še vedno tako sveži, da so jo čez Jezerca ubrali kar peš v dolino, hoteč dokazati, da niso odvisni od žičnice. Nekako ob 19. uri so se v Ljubljani spet razšli, nadvse zadovoljni, da je prijetni izlet v lepem vremenu lepo uspel.

Tura je bila zanimiva in ne preveč naporna, pa čeprav so ob tej priložnosti obšli ves gorski svet pred Kalškim grebenom v višini 1700 do 1900 m, kjer je v izobilju lepih smučskih terenov, še vedno dobrega snega, prijetne spomladanske smuke in prelepih razgledov na bližnje vrhove. Resda je bilo hoje, predvsem po snegu za 7 ur, tura ni preveč utrudila in vsem, ki so se morda zbal in zato ostali doma, je lahko samo žal, da se tega našega prvega planinskega izleta v letošnjem letu niso udeležili. To izpričuje tudi zadovoljstvo vseh, ki so se z Mokrice vrnili tako navdušeni.

-SJ

Smuški poleti v Planici svetovna atrakcija

Radiotelevizijski prenosi za vse velike RTV postaje Evrovizije in Intervizije bodo seznanjali milijone ljudi po svetu s prvim svetovnim prvenstvom v smučarskih poletih

Vsemu svetu bo omogočeno, da bo od 24. do 26. marca videl in slišal, kaj se bo zanimivega dogajalo v Planici. Zato je organizacijski komitej Planice v sodelovanju z Radiotelevizijo Ljubljana predvidel številne prenose za vse velike RTV postaje Evrovizije in Intervizije. Ob izteku 165 m skakalnice je ljubljanska televizija postavila zgradbo s posebnimi 28 kabinami za domače in tuje reporterje, ki bodo tako za televizijske kot radiofonske prenose v svojem jeziku potrebovali najmanj po dva voda za vsak prenos. Tehnični službi ptt podjetij Kranj in Ljubljana je bilo naročeno vzpostaviti iz Planice do Ljubljane v ta namen kar 60 vodov. Težko je bilo vzpostaviti tolikšno število kvalitetnih vodov s tako odmaknjene kraja kot je Planica do velikih središč vsega sveta, in da se pri tem ne bi dotaknili že obstoječih 11 vodov na relaciji Planica—Ljubljana.

Od RTV delilnika v Ljubljani je bilo treba vzpostaviti še dodatno število grup s po 12 vodi, in sicer: Ljubljana—Dunaj 1 grupa, Ljubljana—Zagreb—Dunaj 1 grupa in

Ljubljana—Beograd 2 grupi. Po vseh teh vodih od Planice prek Ljubljane bodo potekali radiotelevizijski prenosi za Evrovizijo: Anglijo, Francijo, Švico (v treh jezikih), Norveško, Avstrijo, Zvezno republiko Nemčijo, Italijo in za Intervizijo: Bolgarijo, Češko-slovaško, Demokratično republiko Nemčijo, Poljsko, Sovjetsko zvezo in Romunijo. Poleg tega so se prijave za prenose in snemanja še radijske družbe Amerike (ABC) Kanade, Japonske in Islandije.

Poudarimo naj tudi, da bo ljubljanska televizija vse dogodke v Planici prenašala tudi v barvni tehniki. Jugoslovske RTV postaje bodo komentirale prenose v slovenskem, hrvaškem, srbskem, makedonskem in italijanskem jeziku. Poleg tega bo omogočeno z Bleda, kjer bo v festivalni dvorani uradoval prescenter, tudi emitirati kamorkoli radiofonske reportaže v popoldanskem času. Na Bledu bodo omogočeni tudi telefoto prenosi, večje število teleprinterjski zvez s teleprinterjev, montiranih prav v te namene, in vključenih v dunajsko avtomatsko telegrafsko omrežje.

Pred VIII. letnimi športnimi igrami Iskre

Spričo ustreznih igrišč v neposredni bližini, bodo letošnje tekme lahko še bolj prepričljiva športna manifestacija

Ceprav smo šele prav pokukali v pomlad in naši številni navdušeni smučarji še niso spravili svojih dilc do naslednje zimske sezone, pa je že konec marca in mimo grede bo tu sredina junija, ko se bo spet nad 500 naših športnikov v številnih disciplinah potegovalo za čim boljšo uvrstitev. Kot smo na kratko že poročali, se je komisija za šport in rekreacijo pri sindikalnem odboru ZP odločila letošnje letne igre izvesti v Sentjerneju, 24. in 25. junija.

Pred kratkim si je komisija ogledala obstoječe športne objekte v Sentjerneju, prav tako pa se je pogovorila tudi s predstavniki tovarne elementov za elektroniko, ki bodo pri organizaciji iger vsekakor imeli levji delež. Sentjernej kot prizorišče naših športnih iger vsekakor povsem ustreza, saj razpolaga z vsemi potrebnimi športnimi objekti, ki so razen tega še tako blizu drug drugemu, da bo prireditelj lahko bolje učinkovala, kot nekje, kjer so ti objekti bolj oddaljeni drug od drugega. Dober uspeh pa si lahko obetamo tudi z avto tega, ker v samem Sentjerneju kažejo, tako v obratu »Upori«, kakor tudi v krajevni skupnosti in upravi šole,

veliko pripravljenost sodelovati in vsestransko pomagati k uspehi izvedbi letošnjih letnih športnih iger Iskre.

Ze te dni bodo začeli s preurejanjem nogometnega igrišča, na katerem se bo odvijal filmalni boj najboljših štirih ekip, preuredili in usposobili pa bodo tudi dve balinišči, da bo na njih mogoče v dveh dneh izvesti, sicer zamudno celotno tekmovanje.

Posebnost iger v Sentjerneju je tudi v tem, da bodo na za to že izbranem prostoru postavili šotore, v katerih bodo udeleženci lahko prespali s 24. na 25. junij, kjer bo 25. junija, po slavnostni razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov in nagrad najboljšim v zdravilišču Smarješke toplice, tudi zabavna prireditev tako, da bo ta dva dni v Sentjerneju zares živo in veselo, predvsem pa v znamenju Iskre.

Kako teko priprave na to našo veliko športno manifestacijo, bomo bralcem poročali še sproti, saj imajo organizatorji za to velike načrte, ki jih bodo ob dobri volji in sodelovanju vseh naštetih prav gotovo tudi uresničili in tako prispevali vse za uspešno izvedbo letošnjih športnih iger Iskre.

Predlog zakona...

(Nadaljevanje s 7. strani) bo za posamezne kategorije zavarovancev mogoče določiti ugodnejše pogoje za pridobitev pravic do starostne pokojnine, toda samo z družbenim dogovorom, ki bo enoten za vsa država. S tem so sestavljajci zakona upoštevali, da se nekatere panoge, na primer rudarstvo, včasih najdejo v izjemno težavnem položaju in takrat je za posamezne delavce mogoče najti izhod samo v takšni zakonski ugodnosti.

Družinske pokojnine bodo še naprej znašale 70 odst. pokojninske osnove za enega družinskega člana, toda po novem bo največjo vsoto mogoče omejiti. Po eni strani naj bi s tem zavarovali osnovo družinske pokojnine, ki je praviloma v poprečju naj

nižja v državi, po drugi strani pa preprečiti nekaterim posameznikom, da bi dobivali previsoke vsote.

Predvidena je tudi spodnja meja pokojnin, ki pri 15 letih pokojninskega staža ne more biti nižja od 35 (za moške) oz. 40 odst. (za ženske) od pokojninske osnove. Zgorajnja meja, ki po sedanjem zakonu znaša 85 odst. pokojninske osnove, pa v predlogu zakona ni predvidena. V praksi to pomeni, da bo mogoča razlika v višini pokojnine, kar bo odvisno od gospodarske zmogljivosti v vsaki republikli oz. pokrajini. Prehodno obdobje, v katerem se bodo državljanji lahko odločili, ali bodo šli v pokoj po sedanjem ali novem zakonu, bo verjetno trajalo vse naslednje leto.

Iskrina kočna na Krvavcu vabi

Gotovo še ni vsem članom Iskre znano, da ima kranjska tovarna kočna na Krvavcu. Do nje je od končne postaje krvavške žičnice 10 minut peš hoje. Idilična kočna je s treh strani obdana s smrekami, proti jugozahodu pa se razgleduje proti Julijcem. Ze v bližini so smučišča, predvsem za začetnike in ne preveč korajžne, v višjih legah, kamor je speljana vlečnica, pa se tudi dobri smučarji odlično počutijo. Zvečer so smučišča razsvetljena, kar je možno izkoristiti za smučarske podvige. Zdaj je na Krvavcu še vedno okoli 1,5 m debela snežna odeja in vse kaže, da bo smučanje možno tja v pozni april.

Spomladi, ko snežni čar odstopi mesto zelenju, se ni moč nagledati drevesnih barv zelenja in cvetja, zrak pa je tak, da pri vsakem vdihu kar čutiš kako kisik ugodno vpliva na počutje. Veš gozd diši po smrekovi smoli. Vse to vpliva na človekovo razpoloženje, kar ni čudno, saj je znano, da taka klima in okolje nadvse ugodno vpliva na srce, krvni obtok in živčevje.

Sprehodi so čudoviti; za vse in za vsakogar po ravnem, v hrib, po izhopenih poteh ali po navdihu; za mlade in za starejš.; za zaljubljene in sa-

motarje. Prekrasno okolje nudi vsakomur možnost, da po svojih željah uživa kakor ve in zna in se v tej svobodni naravi krepi telo in duha.

V Iskrini kočni je šest ležišč, kuhinja in vse, kar spada zraven. S seboj je treba prinesiti le hrano, če pa kdo želi jesti v hotelu ali v kočni ob žičnici, pa tudi to odpade. Razumljivo pa je, da ima družina ali večja družba tudi s kuhanjem svoje veselje, pa tudi cenejše je. Cena bivanja

oz. najem kočne je naslednja: 48N din za prvi dan, naslednje dneve pa po 36 N din. Plačati je treba vnaprej. Kočna na Krvavcu je namenjena predvsem članom kranjskega kolektiva, če pa ni zasedena pa tudi članom drugih organizacij združenega podjetja Iskra. Vse podatke je moč dobiti pri gospodarju krvavške kočne tov. Avgustu Pravharju, Elektromehanika Kranj, tel. 22221 oz. int. 427. ABC

ZAHVALA

Ob izgubi našega dobrega očeta

STEFANA PINTARJA

najlepša hvala vsem sodelavcem obrata rotacijskih strojev v tovarni »Elektromehanika« Kranj, ki so mi ostali ob strani z besedo in dejanjem.

Jože Pintar

ZAHVALA

ob prerani izgubi mojega dragega očeta

ANTONA PENETA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v obratu Blejska Dobrava in sodelavcem v obratu ATN, za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Anton Pene

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

FRANCA OBLAKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem obrata »Stikala« za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in denarno pomoč. Hčerka Marija Eršič

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in kličej: »ČP Gorenjski tisk« Kranj